

Drepturi fundamentale

În Uniunea Europeană, protecția drepturilor fundamentale este garantată atât la nivel național – de către sistemele constituționale ale statelor membre, cât și la nivelul UE – prin Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului din Strasbourg, care nu este o instituție UE, ci un organ al Consiliului Europei, oferă un nivel suplimentar de protecție în caz de presupuse încălcări ale drepturilor stipulate în Convenția europeană a drepturilor omului.

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene prevede o serie de drepturi și libertăți individuale. Aceasta consacră drepturile dezvoltate în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, drepturile care se regăsesc în Convenția europeană a drepturilor omului, precum și alte drepturi și principii care rezultă din tradițiile constituționale ale statelor membre UE și din alte instrumente internaționale.

Elaborată de reprezentanți ai guvernelor și parlamentari din toate țările UE, cartă prevede drepturi fundamentale – cum ar fi libertatea de exprimare și de religie, precum și drepturi economice și sociale – reflectând valorile comune și patrimoniul constituțional al Europei. De asemenea, cartă conține drepturi mai noi, așa-numite drepturi „de a treia generație”, cum ar fi dreptul la protecția datelor și dreptul la bună administrare.

În cazul în care considerați că v-au fost încălcate drepturile fundamentale, aveți posibilitatea de a solicita ajutor de la diferite instituții sau autorități din statele membre sau, în anumite condiții, la nivelul UE.

Această secțiune vă oferă informații privind instituțiile pe care le puteți contacta în caz de încălcări ale drepturilor fundamentale. **Pentru informații detaliate de la nivel național, selectați drapelul țării care vă interesează.**

La nivel național

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene se aplică statelor membre numai atunci când acestea pun în aplicare legislația UE. Autoritățile publice din statele membre – legislative, executive și judecătorești – au obligația de a respecta cartă doar la punerea în aplicare a legislației UE, în special atunci când pun în aplicare regulamente sau decizii UE sau când transpun directive UE. Judecătorii din statele membre, sub îndrumarea Curții de Justiție, au puterea de a asigura respectarea cartei de către statele membre doar atunci când acestea pun în aplicare legislația UE.

În cazul în care o situație nu are legătură cu legislația UE, autoritățile naționale, inclusiv instanțele judecătorești, trebuie să asigure respectarea drepturilor fundamentale. În cazurile în care cartă nu se aplică, drepturile fundamentale sunt garantate în continuare la nivel național în conformitate cu sistemele constituționale naționale. Statele membre dețin norme naționale cuprinzătoare privind drepturile fundamentale, a căror respectare este garantată de instanțele judecătorești naționale.

Toate statele membre și-au asumat angajamente în temeiul Convenției europene a drepturilor omului, independent de obligațiile care le revin în temeiul legislației UE. Prin urmare, ca ultimă soluție și după epuizarea tuturor căilor de atac disponibile la nivel național, persoanele fizice pot introduce o acțiune la Curtea Europeană a Drepturilor Omului din Strasbourg în cazul încălcării de către un stat membru a unui drept fundamental garantat prin Convenția europeană a drepturilor omului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a conceput o [listă de verificare a admisibilității](#) pentru a ajuta potențialii solicitanți să stabilească singuri dacă ar putea exista obstacole în examinarea de către curte a cererilor acestora.

La nivel UE

Rolul Comisiei Europene

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene se aplică tuturor acțiunilor instituțiilor UE. Rolul Comisiei este de a asigura că propunerile sale legislative respectă cartă. Toate instituțiile UE (în special Parlamentul European și Consiliul) sunt responsabile pentru respectarea cartei pe parcursul procesului legislativ.

Carta se aplică statelor membre doar atunci când acestea pun în aplicare legislația UE. Dacă o persoană fizică consideră că o autoritate națională a încălcat cartă la punerea în aplicare a legislației UE, aceasta poate înainta o plângere Comisiei, care are puterea de a iniția proceduri privind încălcarea legislației UE împotriva statului membru în cauză.

Comisia nu este un organ judecătoresc sau o instanță de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești naționale sau internaționale. De asemenea, aceasta nu examinează, din principiu, fondul unei cauze anume, cu excepția situației în care acest lucru este relevant pentru îndeplinirea sarcinii sale de a asigura că statul membru aplică în mod corect legislația UE. În particular, dacă identifică o problemă mai amplă, Comisia poate contacta autoritățile naționale pentru soluționarea acesteia și, în ultimă instanță, poate aduce statul membru în fața Curții de Justiție. Obiectivul acestor proceduri este de a asigura că legislația națională în cauză – sau practica administrațiilor ori a instanțelor judecătorești naționale – este aliniată la cerințele legislației UE.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene

Curtea de Justiție din Luxemburg este o instituție a Uniunii Europene. Aceasta reprezintă autoritatea supremă în ceea ce privește tratatele, cartă și legislația UE. Curtea de Justiție asigură că acestea sunt interpretate și aplicate în același mod pe cuprinsul Uniunii, precum și că instituțiile UE și statele membre respectă dispozițiile legislației UE.

În cazul în care o persoană fizică sau juridică consideră că un act al instituțiilor UE care o afectează direct îi încalcă drepturile fundamentale, aceasta poate introduce o acțiune la Curtea de Justiție, care, în anumite condiții, are puterea de a anula actul respectiv. Cu toate acestea, o persoană fizică nu poate intenta o acțiune împotriva unei alte persoane (fizice sau juridice) sau împotriva unui stat membru la Curtea de Justiție.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona implică aderarea Uniunii Europene la Convenția europeană a drepturilor omului. La finalizarea acestui proces, persoanele fizice care consideră că le-au fost încălcate drepturile omului de către UE, după epuizarea tuturor căilor de atac disponibile la nivel național, vor putea intenta o acțiune la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Astfel se va introduce un mijloc de control judiciar suplimentar în ceea ce privește protecția drepturilor fundamentale în UE.

Această pagină este administrată de Comisia Europeană. Informațiile de pe această pagină nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Comisiei Europene. Comisia nu își asumă nici o răspundere în legătură cu oricare din informațiile sau datele conținute în prezentul document sau la care acesta face referire. Vă rugăm să consultați avizul juridic în legătură cu normele privind drepturile de autor în cazul paginilor de internet ale Comunității Europene.

Ultima actualizare: 18/01/2019